

CASUS WETENSCHAPPELIJKE INTEGRITEIT

2021

Communicatie over onderzoek en eigen expertise - ongegrond

Tilburg University

A. Advies

Zaak: CWI2021-03

De Commissie Wetenschappelijke Integriteit van Tilburg University was in deze procedure als volgt samengesteld:

- [naam voorzitter] (voorzitter)
- [naam lid 1] (lid)
- [naam lid 2] (lid)

secretarissen:

- [naam secretaris 1]
- [naam secretaris 2]

1. De opdrachtformulering

- 1.1 Op 11 juni 2021 heeft de Commissie Wetenschappelijke Integriteit (hierna: de Commissie) een schrijven ontvangen van het College van Bestuur. Aanleiding voor het schrijven vormt een klacht, ingediend door [naam signaleerder 1] en [naam signaleerder 2] aangaande het handelen [naam beklagde 1] en [naam beklagde 2].
- 1.2 Het College van Bestuur verzoekt de Commissie zich een oordeel te vormen over de volgende vragen:
 - a. is de klacht jegens de betrokkenen ontvankelijk?
 - b. is er sprake van een schending van de Nederlandse gedragscode wetenschappelijke integriteit (VSNU, 2018)?
 - c. heeft [naam beklagde 1] de Social Media Richtlijnen van Tilburg University geschonden en zo ja in welke mate?
 - d. wat is op basis van deze oordelen het advies aan het College van Bestuur?

2. Juridisch kader

- 2.1 Voor de behandeling van de klacht geldt de Regeling Wetenschappelijke Integriteit Tilburg University, versie 2019 (hierna: de Klachtenregeling).

- 2.2 In artikel 1 van de Klachtenregeling is schending van de wetenschappelijke integriteit als volgt gedefinieerd: *“Handelen of nalaten dat een schending van de wetenschappelijke integriteit oplevert in de zin van paragraaf 5.2 onder A 1, 2, of 3 van de Gedragscode”*.
- 2.3 In artikel 1 van de Klachtenregeling wordt klacht als volgt omschreven: *“Een schriftelijke melding over een veronderstelde schending van de wetenschappelijke integriteit begaan door een Medewerker.”* Een medewerker is blijkens artikel 1 van de Klachtenregeling: *“Degene die een dienstverband heeft of heeft gehad bij de instelling of die anderszins werkzaam is of is geweest onder verantwoordelijkheid van de instelling; hieronder vallen ook personen die niet of slechts in deeltijd aan de instelling zijn verbonden voor zover zij in het onderzoek van de instelling participeren dan wel hun onderzoek onder naam of verantwoordelijkheid van de instelling naar buiten brengen. Uitgezonderd zijn personen die slechts in een ondersteunende rol bij het onderzoek zijn betrokken.”*
- 2.4 In artikel 2 lid 2 is bepaald: *“Het College van Bestuur kan op basis van eigen vermoeden of op basis van door hem ontvangen signalen ook zonder dat een Klacht is ingediend de Commissie schriftelijk verzoeken een onderzoek in te stellen naar een veronderstelde schending van de wetenschappelijke integriteit. In dat geval wordt deze Klachtenregeling zo veel mogelijk naar analogie toegepast.”*
- 2.5 De commissie brengt advies uit aan de hand van de Nederlandse Gedragscode Wetenschappelijke Integriteit 2018 (hierna: Gedragscode). De gedragscode is van toepassing op wetenschappelijke publicaties (Hoofdstuk 1, onder 1.1).
- 2.6 Hoofdstuk 3.6 kent enkele normen met betrekking tot overige communicatie. Norm 53 luidt: *“Wees eerlijk in publieke communicatie en helder over de beperkingen van het onderzoek en van de eigen expertise. Communiceer pas over onderzoeksresultaten aan het algemene publiek als er voldoende zekerheid over de resultaten bestaat.”* Norm 54 luidt: *“Wees bij deelname aan het publieke debat open en eerlijk over de rol waarin die deelname plaatsvindt en over de aard en status van die deelname.”*. Voorts is norm 58 hier aan de orde. Deze norm luidt: *“Vertraag of belemmer het werk van andere onderzoekers niet op onbehoorlijke wijze.”*

3. Procesverloop

- 3.1 Op 2 juni hebben [naam signaleerder 1] en [naam signaleerder 2], namens henzelf en de hoofdredacties van [titel medium] en [titel medium] een klacht ingediend bij het College van Bestuur over de handelingen en uitlatingen van [naam beklaagde 1] en [naam beklaagde 2]. Volgens [naam signaleerder 1] en [naam signaleerder 2] uiten beide betrokkenen sinds geruime tijd zware en ongefundeerde beschuldigingen over [signaleerders] naar aanleiding van hun publicaties over [onderwerp publicaties]. [Naam beklaagde 1] zou publiekelijk de integriteit van [signaleerders] in twijfel trekken, spreken van een ‘hoax’ en complottheorieën verspreiden. Zijn aantijgingen zouden het werk van [signaleerders] ernstig hebben belemmerd en hun research hebben vertraagd, omdat [signaleerders] de gedane

beweringen van [naam beklagde 1] steeds weer moesten weerleggen. [Signaleerders] hebben artikelen gepubliceerd over [onderwerp publicaties]. Volgens [naam beklagde 1] en [naam beklagde 2] is er bewijs dat dit niet klopt. Door alle betrokkenen zijn [type mediauiting] verstuurd waarin zij hun standpunten kenbaar maken en reageren op elkaar. Door [naam beklagde 1] zijn tevens artikelen gepubliceerd op zijn persoonlijke website en op de website [adres website] die betrekking hebben op de kwestie. Sommige van deze artikelen zijn ook in andere media verschenen.

- 3.2 Naar aanleiding van de klacht heeft het College van Bestuur op 11 juni de Commissie verzocht onderzoek te doen naar een vermoedelijke schending van de wetenschappelijke integriteit. Hoewel het College van Bestuur zichzelf opstelt als klager in formele zin, beschouwt de Commissie het verzoek als een verzoek om advies in de zin van artikel 2 lid 2 Klachtenregeling Wetenschappelijke Integriteit Tilburg University.
- 3.3 Op 24 juni heeft de Commissie zich bevoegd verklaard om onderzoek te verrichten conform het verzoek van het College van Bestuur. Dat verzoek is evenwel uitsluitend ontvankelijk voor zover het betrekking heeft op het handelen van [naam beklagde 1]. Het is niet ontvankelijk voor zover het zich uitstrekt tot het handelen van [naam beklagde 2], aangezien hij geen band heeft met Tilburg University.
- 3.4 [Naam beklagde 1] heeft op 14 juli 2021 een verweerschrift ingediend. De Commissie heeft kennis genomen van dat verweerschrift. De kern van het verweer is dat
- [Naam beklagde 1] zich niet herkent in de klacht dat hij zich schuldig zou hebben gemaakt aan het opzettelijk verspreiden van onjuistheden. Hij stelt dat hij [signaleerders] van repliek heeft gediend in een buitengewoon ernstige zaak en dat hij hen heeft gewezen op de inconsistenties en vacuüms in hun onderzoek.
 - De uitlatingen op [titel medium] van [naam beklagde 1] op persoonlijke titel zijn gedaan. Hij erkent dat de toon over en weer vinnig is geweest maar dat hij de kernwaarden van de Social Media Richtlijnen -- integriteit, respect, deskundigheid en betrokkenheid -- eer heeft gedaan. De enige dissonant in kwestie zou het eenmalige gebruik van het woord "hoax" vormen.
- 3.5 Op 2 augustus 2021 heeft de Commissie [naam beklagde 1] gehoord. Via een videoverbinding is [naam beklagde 1] bijgestaan door zijn vertrouwenspersoon [naam vertrouwenspersoon]. Tijdens de hoorzitting heeft [naam beklagde 1] de volgende punten aangevoerd:
- Het is problematisch dat [naam signaleerder 1] en [naam signaleerder 2] de gevraagde vertrouwelijkheid in deze procedure niet willen onderschrijven en zich daarom slechts als signaleerders wensen op te stellen. Dit brengt een afbreukrisico voor de universiteit en hemzelf met zich mee, ongeacht het advies van de Commissie en het besluit van het CvB. Het valt immers niet uit te sluiten dat [signaleerders] alsnog een verhaal zullen publiceren naar aanleiding van hun klacht.
 - [Naam beklagde 1] is [functietitel]. Een [functietitel] houdt zich bezig met meer dan alleen de studie van [aanduiding vakgebied]. Ook [onderwerp van studie] vormt onderdeel van het vakgebied.

- [Naam beklagde 1] erkent dat het debat op [titel medium] vaak vinnig is geweest. Echter heeft hij op [titel medium] nooit de universiteit genoemd en presenteert hij zich daar niet als wetenschapper. [Naam beklagde 1] ziet in dat dit een enigszins kunstmatig onderscheid is, maar houdt staande dat deze uitlatingen niet namens de universiteit zijn gedaan en ook niet met de universiteit vereenzelvigd kunnen worden.
- [Naam beklagde 1] erkent dat het kwalificeren van de artikelen als Hoax uit de toon valt, gelet op zijn andere uitingen. Desalniettemin is hij van mening dat door [naam signaleerder 2] en [naam signaleerder 1] onwaarheden zijn geponereerd. Hij gaat er echter vanuit dat zij integer te werk zijn gegaan. Achteraf erkent hij dat er ook sprake is geweest van enige frustratie aan zijn zijde. [Naam beklagde 1] vindt het jammer dat [signaleerders] niet in zijn gegaan op de argumenten die te vinden zijn op zijn website.
- [Naam beklagde 1] is zeer begaan met [deel van de wereld] en kan het moeilijk verdragen dat de (in zijn ogen onterechte) beschuldiging wordt geuit dat [...].

4. Overwegingen en beoordeling van de Commissie

- 4.1 De Commissie heeft kennisgenomen van het verzoek van het CvB, het verweerschrift en hetgeen door [naam beklagde 1] tijdens de hoorzitting naar voren is gebracht en overweegt als volgt.
- 4.2 Op grond van de Klachtenregeling Wetenschappelijke Integriteit Tilburg University 2019, onderzoekt de Commissie of het handelen van een wetenschapper heeft plaatsgevonden conform de Nederlandse Gedragscode Wetenschappelijke Integriteit, 2018 (hierna: gedragscode). Deze gedragscode is in beginsel alleen van toepassing op wetenschappelijke publicaties. De in hoofdstuk 3.6 neergelegde normen 53 en 54 kunnen ook van toepassing zijn op communicatie buiten wetenschappelijke publicaties om.
- 4.3 [Naam beklagde 1] gebruikt zijn [account medium] op persoonlijke titel. Hij verwijst hierbij niet naar zijn rol als wetenschapper in dienst van Tilburg University. Op zijn website [adres website] gebruikt [naam beklagde 1] wel zijn emailadres van Tilburg University en omschrijft hij zichzelf als "[functietitels]". Op de website: [adres website] is eveneens het emailadres van Tilburg University te vinden. Zijn publicaties in onder andere [titel medium] en [titel medium] zijn opgenomen op het portaal van Tilburg University (research output).
- 4.4 Ten aanzien van de uitlatingen op [titel medium] stelt de commissie vast dat dit geen wetenschappelijke publicaties betreft. Indirect kunnen de uitlatingen wel worden aangemerkt als communicatie over onderzoek en eigen expertise. Hoewel de Social Media Richtlijnen adviseren om kenbaar te maken in welke hoedanigheid wordt deelgenomen aan het publieke debat, was dit in het geval van [naam beklagde 1] niet duidelijk. Hoewel Tilburg University niet is genoemd in zijn [aanduiding profiel], linkt het profiel wel door naar zijn persoonlijke website, waarop weer kan worden doorgelinkt naar zijn research portal van de universiteit. Hetzelfde geldt voor de artikelen in bijvoorbeeld het [titel medium] en de [titel medium]. Enerzijds wordt Tilburg University daar niet direct genoemd, anderzijds

zijn de artikelen wel opgenomen op zijn persoonlijke website, persoonlijke portal bij Tilburg University.

- 4.5 De Commissie is van oordeel dat hoewel [*aanduiding profiel*], in combinatie met de website en de artikelen voor verwarring zouden kunnen zorgen, er geen sprake is van een schending van de normen 53 en 54. Daarbij neemt de Commissie in aanmerking dat het [*naam beklagde 1*] vrijstaat om zich in het maatschappelijk debat te mengen, zeker wanneer het een onderwerp betreft dat tot zijn expertise als [*functietitel*] kan worden gerekend. Van oneerlijkheid over die expertise of over de eigen rol in het debat is niet gebleken.
- 4.6 Een en ander impliceert dat naar het oordeel van de commissie evenmin sprake is van schending van norm 58. Niet is komen vast te staan dat van de zijde van [*naam beklagde 1*] sprake is geweest van uitingen en/of gedragingen die waren gericht op niet te rechtvaardigen vertraging in het werk van [*signaleerders*]. Evenmin kan op andere wijze [*naam beklagde 1*] een verwijt worden gemaakt van de gestelde vertraging. Binnen de context van een publiek debat moet er de nodige ruimte zijn voor deelnemers om zich te uiten. Daarbij moeten wel degelijk bepaalde grenzen in acht worden genomen. De vrijheid van meningsuiting is beperkt door normen van fatsoen, moraal en recht, In casu is volgens de commissie echter geen sprake geweest van gedragingen en/of uitingen aan de zijde van [*naam beklagde 1*] waarvan – binnen de gegeven context - kan worden gezegd dat hierbij de aangegeven grenzen zijn overschreden en het werk van [*signaleerders*] op onbehoorlijke wijze belemmerd of vertraagd.
- 4.7 Tijdens de hoorzitting is door [*naam beklagde 1*] gereflecteerd op de wijze waarop en de toon waarin het debat is gevoerd. De Commissie stelt met [*naam beklagde 1*] vast dat dit niet altijd even prudent is geweest. De Commissie stelt voorts vast, zoals ook door [*naam beklagde 1*] al is aangegeven, dat het de aanbeveling verdient om in lijn met de Social Media Richtlijnen gebruik te gaan maken van een disclaimer die onderstreept dat bepaalde uitlatingen op persoonlijke titel zijn gedaan. In het publieke debat over gevoelige kwesties zal te allen tijde een balans moeten worden gezocht tussen de verantwoordelijkheden die een wetenschapper heeft en het recht van eenieder om hieraan deel te nemen.
- 4.8 De Commissie overweegt ten slotte dat van de universiteit als werkgever een heldere lijn in de communicatie met [*naam beklagde 1*] over zijn deelname aan het publieke debat – al dan niet via social media – mag worden verwacht. In die lijn acht de Commissie het raadzaam het College van Bestuur te adviseren een en ander onder de aandacht van zowel [*naam beklagde 1*] als zijn leidinggevende te brengen, zodat beiden zich in de toekomst met elkaar verstaan over de wijze waarop dat debat wordt gevoerd.

5. Advies

- 5.1 Gelet op het bovenstaande adviseert de Commissie het College van Bestuur om:

- te besluiten dat onvoldoende redenen zijn aan te nemen dat sprake is van schending van normen van de Nederlandse gedragscode wetenschappelijke integriteit 2018 en de Social Media Richtlijnen.
- te bevorderen dat de deelname aan het publieke debat door [naam beklagde 1] voorwerp van gesprek wordt tussen hem en zijn leidinggevende.

B. Aanvankelijk oordeel van het College van Bestuur

Het College van Bestuur heeft op 2 juni 2021 signalen ontvangen van [signaleerder 1] en [signaleerder 2] namens henzelf en de hoofdredacties van [titel medium] en [titel medium] over enkele handelingen en uitlatingen van [naam beklagde 1]. Over de beoordeling van die signalen heeft het College van Bestuur op 11 juni 2021 aan de Commissie Wetenschappelijke Integriteit ("CWI") gevraagd advies uit te brengen. De CWI heeft op dit verzoek na inhoudelijke behandeling op 16 augustus 2021 advies uitgebracht aan het College van Bestuur.

In lijn met het advies van de CWI beoordeelt het College van Bestuur het handelen van [naam beklagde 1] niet als een schending van de normen uit de Nederlandse gedragscode wetenschappelijke integriteit (VSNU, 2018) of een niet-naleving van de Social Media Richtlijnen van Tilburg University [..].

Het College van Bestuur stelt vast dat het belang van academische vrijheid, de vrijheid van meningsvrijheid, het vertrouwen in de wetenschap, de persvrijheid en het vertrouwen in de media alle door haar te beschermen en af te wegen belangen zijn. Die belangen kunnen in sommige gevallen botsen; zeker als de wijze en toon van handelen van direct betrokkenen achteraf prudenter had gekund. Het College van Bestuur onderschrijft dan ook de overwegingen van de CWI dat het [naam beklagde 1] vrijstaat om zich in het maatschappelijk debat te mengen, zeker wanneer het een onderwerp betreft dat tot uw expertise als [functietitel] kan worden gerekend. Binnen de context van een publiek debat moet er de nodige ruimte zijn voor deelnemers om zich te uiten. Utingsvrijheid komt wel met verantwoordelijkheid. Zowel de CWI als het College van Bestuur stellen zich op het standpunt dat bij het doen van uitingen bepaalde grenzen in acht moeten worden genomen. Zo verwacht het College van Bestuur van alle werknemers van Tilburg University dat zij zich bij privé-uitlatingen in de sociale media houden aan de wet, dat zij bij privé-uitlatingen in de sociale media de algemene normen van fatsoen en moraal in acht nemen en dat zij er rekening mee houden dat hun persoonlijk handelen verward kan worden met het handelen van Tilburg University.

De vrijheid van meningsuiting is derhalve beperkt door normen van fatsoen, moraal en recht. De CWI merkt hierover in het advies op dat volgens haar geen sprake is geweest van gedragingen en/of uitingen waarvan – binnen de gegeven context - kan worden gezegd dat [naam beklagde 1] de aangegeven grenzen heeft overschreden en of het werk van [signaleerders] op onbehoorlijke wijze heeft belemmerd of vertraagd. Wel blijkt uit het advies van de CWI dat [naam beklagde 1] en de CWI aangeven dat de wijze waarop en de toon waarin het debat is gevoerd niet altijd even prudent is geweest. Het College van Bestuur betreurt dit ten zeerste.

Het College van Bestuur onderschrijft dan ook het door CWI benoemde belang van het door [naam beklagde 1] maken van een duidelijker onderscheid tussen zijn persoonlijke opvattingen en zijn opvattingen gebaseerd op onderliggende onderzoek en zijn kennis en ervaringen als medewerker van Tilburg University. Naar aanleiding van de opmerkingen van de CWI draagt het College van Bestuur hem dan ook op om in zijn uitingen bij gelegenheid een duidelijke disclaimer te hanteren. Ook verzoekt het College van Bestuur hem om - zoals dat voor alle medewerkers van Tilburg University geldt - niet langer het logo of emailadres van Tilburg University te gebruiken op zijn persoonlijke website of door hem beheerde webpagina's zonder voorafgaande toestemming. Het College van Bestuur zal voorts hem en zijn leidinggevende verzoeken om onderling nadere afspraken te maken over zijn vrije deelname aan het publieke debat en de wijze waarop hij dat debat voert.

Naar aanleiding van de opmerking van de CWI dat de wijze waarop en de toon waarin het debat is gevoerd niet altijd even prudent is geweest, overweegt het College van Bestuur tot slot dat beklagde zich bewuster had kunnen zijn van het belang van persvrijheid en het vertrouwen in de media. Het College van Bestuur draagt hem om die reden op het goede gesprek aan te gaan met [signaleerder 1] en [signaleerder 2]. Het College van Bestuur is graag bereid dit gesprek te ondersteunen.

C. LOWI

De zaak is niet aan het LOWI voorgelegd.

D. Definitief oordeel College van Bestuur

In lijn met het aanvankelijk oordeel en het advies van de CWI beoordeelt het College van Bestuur het handelen van [naam beklagde 1] niet als een schending van de normen uit de Nederlandse gedragscode wetenschappelijke integriteit (VSNU, 2018) of een niet-naleving van de Social Media Richtlijnen van Tilburg University [..].

Het College van Bestuur stelt vast dat het belang van academische vrijheid, de vrijheid van meningsvrijheid, het vertrouwen in de wetenschap, de persvrijheid en het vertrouwen in de media alle door haar te beschermen en af te wegen belangen zijn. Die belangen kunnen in sommige gevallen botsen; zeker als de wijze en toon van handelen van direct betrokkenen achteraf prudenter had gekund. Het College van Bestuur onderschrijft dan ook de overwegingen van de CWI dat het [naam beklagde 1] vrijstaat om zich in het maatschappelijk debat te mengen, zeker wanneer het een onderwerp betreft dat tot zijn expertise als [functietitel] kan worden gerekend. Binnen de context van een publiek debat moet er de nodige ruimte zijn voor deelnemers om zich te uiten. Uitingenvrijheid komt wel met verantwoordelijkheid. Zowel de CWI als het College van Bestuur stellen zich op het standpunt dat bij het doen van uitingen bepaalde grenzen in acht moeten worden genomen. Zo verwacht het College van Bestuur van alle werknemers van Tilburg University dat zij zich bij privé-uitlatingen in de sociale media houden aan de wet, dat zij bij privé-uitlatingen in de sociale media de algemene normen van fatsoen en moraal in acht nemen en dat zij er rekening mee houden dat hun persoonlijk handelen verward kan worden met het handelen van Tilburg University.

De vrijheid van meningsuiting is derhalve beperkt door normen van fatsoen, moraal en recht. De CWI merkt hierover in het advies op dat volgens haar geen sprake is geweest van gedragingen en/of uitingen waarvan – binnen de gegeven context – kan worden gezegd dat [naam beklagde 1] de aangegeven grenzen heeft overschreden en of het werk van [signaleerders] op onbehoorlijke wijze heeft belemmerd of vertraagd. Wel blijkt uit het advies van de CWI dat [naam beklagde 1] en de CWI aangeven dat de wijze waarop en de toon waarin het debat is gevoerd niet altijd even prudent is geweest. Het College van Bestuur betreurt dit ten zeerste.

Het College van Bestuur onderschrijft dan ook het door de CWI benoemde belang van het door [naam beklagde 1] maken van een duidelijker onderscheid tussen zijn persoonlijke opvattingen en zijn opvattingen gebaseerd op onderliggende onderzoek en zijn kennis en ervaringen als medewerker van Tilburg University. Naar aanleiding van de opmerkingen van de CWI draagt het College van Bestuur [naam beklagde 1] dan ook op om in zijn uitingen bij gelegenheid een duidelijke disclaimer te hanteren. Ook verzoekt het College van Bestuur hem om - zoals dat voor alle medewerkers van Tilburg University geldt - niet langer het logo of emailadres van Tilburg University te gebruiken op zijn persoonlijke website of door hem beheerde webpagina's zonder voorafgaande toestemming. Het College van Bestuur heeft voorts [naam beklagde 1] en zijn leidinggevende verzocht om onderling nadere afspraken te maken over zijn vrije deelname aan het publieke debat en de wijze waarop hij dat debat voert. Naar aanleiding van de opmerking van de CWI dat de wijze waarop en de toon waarin het debat is gevoerd niet altijd even prudent is geweest, overweegt het College van Bestuur tot slot dat [naam beklagde 1] zich bewuster had kunnen zijn van het belang van persvrijheid en het vertrouwen in de media.

De Secretaris van de Universiteit en het Hoofd Juridische Zaken hebben op 1 oktober jl. het advies van de CWI en het aanvankelijk oordeel van het College van Bestuur met [naam beklagde 1] en zijn leidinggevende in goede sfeer besproken. In dit gesprek heeft [naam beklagde 1] bevestigd het advies van de CWI en de op basis daarvan door het College van Bestuur gedane verzoeken te aanvaarden. Voorts hebben hij en zijn leidinggevende aangegeven gezamenlijk nadere afspraken te maken over zijn vrije deelname aan het publieke debat en de wijze waarop hij dat debat voert.